

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2018. február 20.
(OR. en)

5659/18

Intézményközi referenciaszám:
2018/0002 (NLE)

VISA 9
COEST 19
JAIEX 10

JOGALKOTÁSI AKTUSOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

Tárgy: A TANÁCS HATÁROZATA az Európai Unió és az Azerbajdzsán Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodással létrehozott vegyes bizottságban a megállapodás végrehajtására vonatkozó közös iránymutatások elfogadása tekintetében az Unió által képviselendő álláspont meghatározásáról

A TANÁCS (EU) 2018 HATÁROZATA

(...)

**az Európai Unió
és az Azerbajdzsán Köztársaság közötti,
a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodással
létrehozott vegyes bizottságban a megállapodás végrehajtására vonatkozó
közös iránymutatások elfogadása tekintetében
az Unió által képviselendő álláspont
meghatározásáról**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 77. cikke (2) bekezdésének a) pontjára, összefüggésben a 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Unió és az Azerbajdzsán Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás megkötéséről szóló, 2014. április 14-i 2014/242/EU tanácsi határozatra¹,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

¹ HL L 128., 2014.4.30., 47. o.

mivel:

- (1) Az Európai Unió és az Azerbajdzsán Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás¹ (a továbbiakban: a megállapodás) 12. cikke vegyes bizottságot (a továbbiakban: a vegyes bizottság) hoz létre. Az említett cikk úgy rendelkezik, hogy a vegyes bizottság feladata különösen a megállapodás végrehajtásának felügyelete.
- (2) A 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet² meghatározza a tagállamok területén való átutazásra vagy bármely 180 napos időszakon belül 90 napot meg nem haladó, tervezett tartózkodásra jogosító vízumok kiadására vonatkozó eljárásokat és feltételeket.
- (3) A közös iránymutatásokra annak biztosítása érdekében van szükség, hogy a tagállamok diplomáciai és konzuli képviseletei a megállapodást teljeskörűen harmonizált módon hajtsák végre, továbbá annak érdekében, hogy tisztázható legyen a megállapodás rendelkezései, valamint a megállapodás szerződő feleinek a megállapodás által nem szabályozott vízumkérdésekre továbbra is alkalmazandó jogszabályai közötti kapcsolat.
- (4) Helyénvaló meghatározni az Unió által a vegyes bizottságban a megállapodás végrehajtására vonatkozó közös iránymutatások elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspontot.

¹ HL L 128., 2014.4.30., 49. o.

² Az Európai Parlament és a Tanács 810/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) (HL L 243., 2009.9.15., 1. o.).

- (5) Ez a határozat a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek alkalmazásában az Egyesült Királyság a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának a 2000/365/EK tanácsi határozattal¹ összhangban nem vesz részt. Ennélfogva az Egyesült Királyság nem vesz részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.
- (6) Ez a határozat a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyekben Írország a 2002/192/EK tanácsi határozattal² összhangban nem vesz részt. Ennélfogva Írország nem vesz részt a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.
- (7) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

¹ A Tanács 2000/365/EK határozata (2000. május 29.) Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának a schengeni vívmányok egyes rendelkezéseinek alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről (HL L 131., 2000.6.1., 43. o.).

² A Tanács 2002/192/EK határozata (2002. február 28.) Írországnak a schengeni vívmányok egyes rendelkezései alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről (HL L 64., 2002.3.7., 20. o.).

1. cikk

Az Európai Unió és az Azerbajdzsán Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás 12. cikke által létrehozott vegyes bizottságban a megállapodás végrehajtására vonatkozó közös iránymutatások elfogadása tekintetében az Európai Unió által képviselendő álláspont a vegyes bizottság határozatának az e határozathoz csatolt tervezetén alapul.

2. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt,

*a Tanács részéről
az elnök*

TERVEZET

**AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS AZ AZERBAJDZSÁN KÖZTÁRSASÁG KÖZÖTTI,
A VÍZUMOK KIADÁSÁNAK MEGKÖNNYÍTÉSÉRŐL SZÓLÓ
MEGÁLLAPODÁSSAL LÉTREHOZOTT
VEGYES BIZOTTSÁG .../201.. SZ. HATÁROZATA**

(...)

**a megállapodás végrehajtására vonatkozó
közös iránymutatások elfogadása tekintetében**

A VEGYES BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió és az Azerbajdzsán Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodásra¹ (a továbbiakban: a megállapodás) és különösen annak 12. cikkére,

¹ EUHL L 128., 2014.4.30., 49. o.

mivel a megállapodás 2014. január 1-jén hatályba lépett,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Európai Unió és az Azerbajdzsán Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás végrehajtására vonatkozó közös iránymutatásokat e határozat melléklete tartalmazza.

2. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt ...,

az Európai Unió részéről

az Azerbajdzsán Köztársaság részéről

MELLÉKLET

TERVEZET

KÖZÖS IRÁNYMUTATÁSOK

AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS AZ AZERBAJDZSÁN KÖZTÁRSASÁG KÖZÖTTI, A VÍZUMOK KIADÁSÁNAK MEGKÖNNYÍTÉSÉRŐL SZÓLÓ MEGÁLLAPODÁS VÉGREHAJTÁSÁRA VONATKOZÓAN

Az Európai Unió és az Azerbajdzsán Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló, 2014. szeptember 1-jén hatályba lépett megállapodás (a továbbiakban: a megállapodás) célja, hogy kölcsönösség alapján megkönnyítse az Unió polgárai és az Azerbajdzsán Köztársaság állampolgárai számára történő vízumkiadást a 180 napos időszakonként 90 napot meg nem haladó tervezett tartózkodás esetében.

A megállapodás kölcsönösség alapján kötelező jogokat és kötelezettségeket állapít meg az Unió és az Azerbajdzsán Köztársaság állampolgárai számára történő vízumkiadási eljárások egyszerűsítése céljából.

A megállapodás 12. cikke alapján létrehozott vegyes bizottság (a továbbiakban: a vegyes bizottság) által elfogadott iránymutatások azt kívánják biztosítani, hogy az Unió tagállamai (a továbbiakban: tagállamok) és az Azerbajdzsán Köztársaság diplomáciai és konzuli képviseletei harmonizált módon hajtsák végre a megállapodást. Ezek az iránymutatások nem képezik a megállapodás részét, és ezért jogilag nem kötelező erejűek. Ugyanakkor határozottan ajánlott, hogy a diplomáciai és konzulátusi alkalmazottak a megállapodás végrehajtása során következetesen figyelembe vegyék az iránymutatásokat.

A cél az, hogy az iránymutatásokat a vegyes bizottság a megállapodás végrehajtási tapasztalatainak fényében rendszeresen naprakésszé tegye.

A megállapodás folyamatos és harmonizált végrehajtása, valamint a vízumkönnyítési vegyes bizottság eljárási szabályzatával való összhang biztosítása érdekében a felek megállapodtak arról, hogy a vegyes bizottság hivatalos ülései között nem hivatalosan tartják a kapcsolatot a sürgős ügyek elintézése érdekében. A vegyes bizottság soron következő ülésén részletes beszámolókat nyújtanak be az említett kérdésekről és a nem hivatalos kapcsolattartásról.

I. ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK

1.1. Cél és hatály

A megállapodás 1. cikke szerint: „E megállapodás célja, hogy kölcsönösen megkönnyítse az Unió polgárai és az Azerbajdzsán Köztársaság állampolgárai számára történő vízumkiadást, a 180 napos időszakonként 90 napot meg nem haladó tervezett tartózkodás esetében.”

A megállapodás minden, rövid távú tartózkodásra jogosító vízumot kérelmező uniós polgárra és azerbajdzsáni állampolgárra vonatkozik, a lakóhelyük szerinti országtól függetlenül.

A megállapodás nem alkalmazandó a tagállamok valamelyike vagy az Azerbajdzsán Köztársaság által kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkező hontalan személyekre. A személyek e csoportjára az uniós vízumpolitikai vívmányok és az Azerbajdzsán Köztársaság nemzeti jogának szabályai vonatkoznak.

1.2. A megállapodás hatálya

A megállapodás 2. cikke szerint:

- „(1) Az e megállapodásban előírt vízumkönnyítések csak annyiban alkalmazandók az Unió polgárait és az Azerbajdzsán Köztársaság állampolgárait, amennyiben az Azerbajdzsán Köztársaság, az Unió vagy a tagállamok jogszabályai vagy előírásai, e megállapodás vagy egyéb nemzetközi megállapodás alapján nem mentesülnek a vízumkötelezettség alól.
- (2) Az e megállapodás rendelkezései által nem szabályozott kérdésekre – úgymint a vízumkiadás megtagadása, az úti okmányok elismerése, a megélhetéshez szükséges anyagi fedezet bizonyítása, a belépés megtagadása és a kiutasítási intézkedések – az Azerbajdzsán Köztársaság vagy a tagállamok nemzeti joga, illetve az uniós jog alkalmazandó.”

A megállapodás 10. cikkének sérelme nélkül, –amely cikk az Unió diplomata-útlevelel rendelkező polgárai és az Azerbajdzsán Köztársaság diplomata-útlevelel rendelkező állampolgárainak vízumkötelezettség alóli mentességéről rendelkezik – nem érinti a vízumkötelezettségről és a vízumkötelezettség alóli mentességről rendelkező meglévő szabályokat. Például az 539/2001/EK tanácsi rendelet¹ 4. cikke lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy más személykategóriák között mentesítse a vízumkötelezettség alól a polgári légit közlekedési és tengerhajózási személyzetet.

¹ A Tanács 539/2001/EK rendelete (2001. március 15.) a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról (EUHL L 81., 2001.3.21., 1.o.).

Ebben az összefüggésben hozzá kell tenni, hogy a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormánya között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény¹ 21. cikke szerint minden schengeni államnak el kell ismernie az egymás által kibocsátott hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumokat és tartózkodási engedélyeket egymás területén rövid távú tartózkodásra jogosító engedélyként. Minden schengeni tagállam elfogadja a schengeni társult országok által kibocsátott tartózkodási engedélyeket, D-vízumokat és rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokat a belépéshez és rövid távú tartózkodáshoz, és fordítva.

A 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet² (a Vízumkódex) alkalmazandó az e megállapodás által nem szabályozott valamennyi kérdésre, mint például a vízumkérelem feldolgozására illetékességgel rendelkező schengeni tagállam meghatározása, a vízumkiadás megtagadásának oka, az elutasító határozat elleni fellebbezéshez való jog, a vízumkérelmező személyes meghallgatásával kapcsolatos általános szabályok, valamint a vízumkérelemmel kapcsolatos tájékoztatás. Ezenfelül a schengeni szabályok, nevezetesen, a z Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete³ (például a tagállamok területére való belépés megtagadása és a megélhetéshez szükséges anyagi fedezet bizonyítása stb.), valamint adott esetben a nemzeti jog továbbra is alkalmazandó az e megállapodás által nem szabályozott kérdésekre is, mint például az úti okmányok elismerése, a megélhetéshez szükséges anyagi fedezet bizonyítása, a tagállamok területére való beléptetés megtagadása és kiutasítási intézkedések.

¹ EUHL L 239., 2000.9.22., 19. o.

² Az Európai Parlament és a Tanács 810/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a Közöségi Vízumkódex létrehozásáról (Vízumkódex) (EUHL L 243., 2009.9.15., 1. o.).

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határellenőrzési kódex) (HL L 77., 2016.3.23., 1. o.).

Még ha a megállapodásban rögzített feltételek teljesülnek is – például ha a 4. cikkben rögzített kategóriákra nézve az utazás célját igazoló dokumentumokat benyújtotta a vízum kérelmezője –, a vízum kibocsátása akkor is megtagadható, ha az (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: a Schengeni határellenőrzési kódex) 6. cikkében foglalt feltételek nem teljesülnek, vagyis az érintett személy nem rendelkezik érvényes úti okmánnyal, a Schengeni Információs Rendszerben (SIS) beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzést adtak ki, az érintett személyt úgy tekintik, hogy a közrendet, belső biztonságot veszélyezteti stb.

A Vízumkódexben szereplő, a vízumkibocsátással kapcsolatos egyéb rugalmasságok továbbra is alkalmazandók. Például a legfeljebb öt évig érvényes, hosszú érvényességi idejű, többszöri belépésre jogosító vízumok a megállapodás 4. cikkében említett személyek kategóriáin kívüli más kategóriákra nézve is kiadhatók, ha a Vízumkódex 24. cikkében szereplő feltételek teljesülnek. Ugyanígy, a Vízumkódex 16. cikkének (5) és (6) bekezdésében szereplő, a vízumdíj elengedésére vagy csökkentésére vonatkozó rendelkezések szintén továbbra is alkalmazandók.

Az Azerbajdzsán Köztársaság tekintetében a migrációügyi szabályzat¹ és az Azerbajdzsán Köztársaság egyéb megfelelő normatív jogi aktusai alkalmazandók a megállapodás által nem szabályozott valamennyi kérdésre, mint például a vízumkiadás megtagadásának oka, az elutasító határozat elleni fellebbezéshez való jog és a vízumkérelmező személyes meghallgatásával kapcsolatos általános szabályok, valamint a vízumkérelemmel kapcsolatos tájékoztatás, az úti okmányok elismerése, a megélhetéshez szükséges anyagi fedezet bizonyítása, az Azerbajdzsán Köztársaság területére való beléptetés megtagadása, a kiutasítási intézkedések.

Az Azerbajdzsán Köztársaság nemzeti jogában szereplő, a vízumkibocsátással kapcsolatos egyéb rugalmasságok továbbra is alkalmazandók, amennyiben a kérelmezőre nézve kedvezőbb rendszert jelentenek. Például továbbra is alkalmazandók az Azerbajdzsán Köztársaság az állami díjakról szóló törvény 17.2.cikkében foglalt rendelkezések, amelyek lehetővé teszik a vízumdíj elengedését, valamint az Azerbajdzsán Köztársaság migrációügyi szabályzatának 38. cikkében foglalt rendelkezések, amelyek lehetővé teszik az elektronikus vízumok kiadását.

Még ha a megállapodásban rögzített feltételeknek teljesülnek is – például ha a 4. cikkben rögzített kategóriákra nézve az utazás célját igazoló dokumentumokat benyújtotta a vízum kérelmezője –, a vízum kibocsátása akkor is megtagadható, ha az Azerbajdzsán Köztársaság migrációügyi szabályzatának 36. cikkében (a 36.1.7. cikk kivételével) foglalt feltételek nem teljesülnek, vagy ha fennállnak az Azerbajdzsán Köztársaság migrációügyi szabályzatának 16. cikkében felsorolt körülmények.

¹ Az Azerbajdzsán Köztársaság migrációügyi szabályzata az Azerbajdzsán Köztársaság 713-IVQ. számú törvényével 2013. július 2-án került elfogadásra és 2013. augusztus 1-jén lépett hatályba.

1.3. A megállapodás hatálya alá tartozó vízumok típusai

A megállapodás 3. cikkének d) pontjában szereplő fogalommeghatározás szerint a „»vízum«: valamely tagállam vagy Azerbajdzsán Köztársaság által kiadott engedély a tagállamok vagy az Azerbajdzsán Köztársaság területén való átutazáshoz vagy a tagállamok vagy Azerbajdzsán Köztársaság területén történő bármely 180 napos időszakban 90 napot meg nem haladó tervezett tartózkodás céljából”.

A megállapodás által biztosított könnyítések mind a tagállamok egész területére érvényes egységes vízumokra, mind pedig a korlátozott területi érvényességű vízumokra vonatkoznak.

A megállapodás által előírt könnyítések az Azerbajdzsán Köztársaság migrációügyi szabályzatának 5. cikkében meghatározott valamennyi vízumra alkalmazandók.

1.4. A vízum által lehetővé tett tartózkodás időtartamának kiszámítása

A Schengeni határ-ellenőrzési kódex a következőképpen határozza meg a rövid távú tartózkodás fogalmát: „bármely 180 napos időszakban 90 napot meg nem haladó tervezett tartózkodás, figyelembe véve a megelőző 180 napos időszak minden egyes tartózkodási napját”.

Ez a meghatározás az Azerbajdzsán Köztársaság által a megállapodással összhangban kiadott rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra is alkalmazandó.

A beutazás napja a tagállamok területén való tartózkodás első napja, a kiutazás napja pedig a tagállamok területén való tartózkodás utolsó napja. A „bármely” kifejezés a „folyamatosan aktualizált” 180 napos referencia-időszak alkalmazására utal, azaz a tartózkodás minden napján a megelőző 180 napos időszakra tekint vissza annak ellenőrzése céljából, hogy továbbra is teljesül-e a 180 naponkénti 90 napra vonatkozó követelmény. Ez azt jelenti, hogy a tagállam területéről való, megszakítás nélküli 90 napos távollét esetén újabb, legfeljebb 90 napos tartózkodásra van lehetőség.

A rövid távú tartózkodás alábbi címen található online kalkulátorával kiszámíthatja, hogy az új szabályok alapján mennyi ideig tartózkodhat: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm.

Az új meghatározás alapján példák a tartózkodás kiszámítására:

Egy 1 évre szóló (2014. április 18. – 2015. április 18.), többszöri beutazásra jogosító vízummal rendelkező személy 2014. április 19-én utazik be első ízben háromnapos tartózkodás céljából. Ezt követően az említett személy 2014. június 18-án ismét beutazik 86 napos tartózkodás céljából. Mi a helyzet a konkrét dátumokkal? Mikor utazhat be ismét az említett személy?

2014. szeptember 11-én: 180 napos időszakon belül (2014. március 16. – 2014. szeptember 11.) az adott személy 3 napot (2014. április 19–21.), majd 86 napot (2014. június 18. – 2014. szeptember 11.) tartózkodott = 89 nap = nem került sor a tartózkodási idő túllépésére. A személy még 1 napot tartózkodhat a tagállamok területén.

2014. október 16-tól: Az említett személy beutazhat további 3 napos tartózkodás céljából (2014. október 16-án a 2014. április 19-i tartózkodás irrelevánssá válik, mivel kívül esik a 180 napos időszakon; 2014. október 17-én a 2014. április 20-i tartózkodás irrelevánssá válik, mivel kívül esik a 180 napos időszakon stb.).

2014. december 15-től: Az említett személy beutazhat további 86 napos tartózkodás céljából (2014. december 15-én a 2014. június 18-i tartózkodás irrelevánssá válik, mivel kívül esik a 180 napos időszakon; 2014. december 16-án a 2014. június 19-i tartózkodás irrelevánssá válik, mivel kívül esik a 180 napos időszakon stb.).

- 1.5. A schengeni vívmányokat még nem teljes körűen alkalmazó tagállamokat, az Unió közös vízümpolitikájában részt nem vevő tagállamokat és a társult országokat illető helyzet

Az Unióhoz 2004-ben (Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia), 2007-ben (Bulgária és Románia) és 2013-ban (Horvátország) csatlakozott tagállamokra nézve ez a megállapodás hatálybalépésétől kezdve kötelező.

Bulgária, Horvátország, Ciprus és Románia még nem hajtotta még végre teljeskörűen a schengeni vívmányokat. Ezek az országok továbbra is saját területükre korlátozott érvényességű nemzeti vízumokat bocsátanak ki. Miután az említett országok teljeskörűen végrehajtották a schengeni vívmányokat, teljeskörűen alkalmazni fogják a megállapodást.

A schengeni vívmányok e tagállamok által történő teljes körű végrehajtásáig a nemzeti jog változatlanul minden, a megállapodás által nem szabályozott kérdésre alkalmazandó. Az említett időponttól kezdve a megállapodás által nem szabályozott kérdésekre a schengeni szabályok és/vagy a nemzeti szabályok alkalmazandók.

Bulgária, Horvátország, Ciprus és Románia felhatalmazást kapott arra, hogy a saját területén való rövid távú tartózkodáshoz elismerje valamennyi schengeni tagállam és a társult országok által kibocsátott tartózkodási engedélyeket, D-vízumokat és rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokat¹.

A közös határokon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 21. cikke szerint a fenti egyezményben részes valamennyi félnek el kell ismernie a másik tagállam által kibocsátott hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumokat és tartózkodási engedélyeket egymás területén rövid távú tartózkodásra jogosító engedélyként. Elfogadják a társult országok által kibocsátott tartózkodási engedélyeket, D-vízumokat és rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokat a belépéshez és rövid távú tartózkodáshoz, és fordítva. A megállapodás nem vonatkozik Dániára, Írországra és az Egyesült Királyságra, de közös nyilatkozatokat tartalmaz annak kívánatosságára nézve, hogy e tagállamok kétoldalú vízumkönnyítési megállapodásokat kössenek az Azerbajdzsán Köztársasággal.

Bár schengeni társult országok, a megállapodás nem kötelező Izlandra, Liechtensteinre, Norvégiára és Svájcra nézve. A megállapodás ugyanakkor közös nyilatkozatot tartalmaz annak kívánatosságára nézve, hogy az említett schengeni társult országok késedelem nélkül a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok kibocsátásának megkönnyítéséről szóló kétoldalú megállapodásokat kössenek az Azerbajdzsán Köztársasággal.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 565/2014/EU határozata (2014. május 15.) a személyek külső határokon történő, egyes okmányoknak a Bulgária, Horvátország, Ciprus és Románia által a területükön történő átutazás és a bármely 180 napos időszakban 90 napot nem meghaladó tervezett tartózkodás céljából kiadott nemzeti vízumaikkal egyenértékűként való egyoldalú elismerésén alapuló, ellenőrzése egyszerűsített rendszerének bevezetéséről, valamint a 895/2006/EK és az 582/2008/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (EUHL L 157., 2014.5.27., 23. o.). A diplomáciai kapcsolatok hiánya miatt Ciprus jelenleg mentesíti az azerbajdzsáni útlevéllel rendelkezőket (kivéve a diplomata-útlevéllel rendelkezőket) az 565/2014/EU határozat rendelkezései alól.

2013. december 3-án aláírták az Azerbajdzsán Köztársaság kormánya és a Norvég Királyság kormánya közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodást, amely 2015. június 1-jén hatályba lépett. 2016. október 10-én aláírták az Azerbajdzsán Köztársaság kormánya és a Svájci Szövetségi Tanács közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodást, amely 2017. április 1-jén hatályba lépett. Ezenfelül 2017. február 15-én hatályba lépett az Európai Unió és az Azerbajdzsán Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodásban említett, az Azerbajdzsán Köztársaság kormánya és a Liechtensteini Hercegség kormánya közötti, a szabályok kölcsönös elismeréséről szóló megállapodás.

1.6. A megállapodás és a kétoldalú megállapodások

A megállapodás 13. cikke szerint:

„E megállapodás – hatálybalépésétől kezdve – elsőbbséget élvez bármely olyan, az egyes tagállamok és az Azerbajdzsán Köztársaság közötti két- vagy többoldalú megállapodással vagy egyezményrel szemben, amennyiben ez utóbbi megállapodások vagy egyezmények rendelkezései e megállapodásban tárgyalta kérdéseket érintenek.”

A megállapodás hatálybalépésének napjától a tagállamok és az Azerbajdzsán Köztársaság közötti hatályos kétoldalú megállapodásoknak a vízumkönnyítési megállapodás által szabályozott kérdésekre vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandók. Az uniós joggal összhangban a tagállamoknak meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket a kétoldalú megállapodásaik és a megállapodás rendelkezései közötti összeegyeztethetlenségek megszüntetése érdekében.

Ha egy tagállam Grúziával olyan kétoldalú megállapodást vagy intézkedést kötött, amely az európai uniós megállapodás által nem szabályozott kérdésekre vonatkozik, például vízumkötelezettség alóli mentességet biztosítva a szolgálati útlevéllel rendelkező személyek számára, ez a mentesség a megállapodás hatálybalépését követően továbbra is alkalmazandó.

A következő tagállamok kötöttek kétoldalú megállapodást az Azerbajdzsán Köztársasággal a szolgálati útlevéllel rendelkező személyek vízumkötelezettség alóli mentességére vonatkozóan: Ausztria, Bulgária, Horvátország, Magyarország, Olaszország, Portugália, Románia, Szlovénia, Lettország és Szlovákia¹.

Az adott tagállam által a szolgálati útlevéllel rendelkező személyek vízumkötelezettség alóli mentesítése csak e tagállam területén való utazásra alkalmazandó, a többi schengeni tagállamba történő utazásra nem.

II. KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

2.1. Azok a szabályok, amelyek minden vízumkérelmezőre vonatkoznak

Emlékeztetni kell arra, hogy a vízumdíjakra vonatkozó alább említett könnyítések, a vízumkérelmek feldolgozási eljárásának időtartama, az elveszett vagy elloptott okmányok esetében a távozás, valamint a vízum kivételes körülmények között történő meghosszabbítása valamennyi olyan vízumkérelmezőre és vízummal rendelkező személyre vonatkozik, akik az Azerbajdzsán Köztársaság állampolgárai vagy a megállapodás által kötött tagállamok polgárai, ideértve a turistákat is.

¹ Mentesség a vízumkötelezettség alól az 539/2001/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdésével összhangban.

2.1.1. A vízumkérelmek feldolgozásának díja

A megállapodás 6. cikkének (1) bekezdése szerint:

„(1) A vízumkérelmek elbírálásának díja 35 EUR.”

A megállapodás 6. cikkének (1) bekezdésével összhangban a vízumkérelmek feldolgozásának díja 35 EUR. Ez a díj alkalmazandó minden azerbajdzsáni és uniós vízumkérelmezőre (ideértve a turistákat is), és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokat érinti, a belépések számától függetlenül.

A megállapodás 6. cikkének (2) bekezdése szerint:

„(2) A személyek alábbi kategóriái mentesülnek a vízumkérelem feldolgozásának díja alól, a (3) bekezdés sérelme nélkül:

- a) az Azerbajdzsán Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó uniós polgároknak, vagy az Azerbajdzsán Köztársaságnak a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó állampolgárainak, illetve az állampolgáráguk szerinti tagállamban tartózkodó uniós polgároknak, vagy az Azerbajdzsán Köztársaság Azerbajdzsán területén tartózkodó állampolgárainak közeli hozzátartozói – házastársai, gyermekei (beleértve az örökbefogadottakat is), szülői (beleértve a gyámat is), nagyszülői és unokái;

- b) hivatalos delegációk tagjai, ideértve a hivatalos delegációk állandó tagjait is, akik a tagállamokhoz, az Unióhoz vagy az Azerbajdzsán Köztársasághoz címzett hivatalos meghívást követően hivatalos értekezleteken, konzultációkon, tárgyalásokon vagy csereprogramokban, valamint az Azerbajdzsán Köztársaság vagy az egyik tagállam területén kormányközi szervezetek által tartott eseményeken vesznek részt;
- c) tanulmányok vagy képzés céljából – beleértve csereprogramok, valamint egyéb iskolával kapcsolatos tevékenységek keretében – utazó tanulók, diákok, posztgraduális hallgatók és kísérőtanárok;
- d) fogyatékkal élő személyek és szükség esetén kísérőik;”.

A díj alóli mentességhez bizonyítékot kell szolgáltatni arra nézve, hogy mindkét vízumkérelmező e kategóriába esik. Azokban az esetekben, amikor a kérelmezők fogyatéklisége nyilvánvaló (vak személyek, végtag hiánya), elegendő a vizuális felismerés a konzulátus vízumirodájában.

Indokolt esetekben a fogyatékliséggel élő személy képviselője vagy gyámja is benyújthatja a vízumkérelmet.

- „e) nemzetközi sportesemények résztvevői és az őket szakmai minőségben kísérő személyek; (Megjegyzés: a szurkolók nem számítanak kísérő személyeknek);

- f) tudományos, kulturális és művészeti tevékenységekben – beleértve az egyetemi és egyéb csereprogramokat is – részt vevő személyek;
- g) olyan személyek, akik dokumentumokkal igazolták humanitárius okokból – beleértve sürgős orvosi ellátás érdekében, az ilyen személy kísérőjével, illetve közeli rokon temetésén történő részvétel vagy súlyosan beteg közeli rokon meglátogatása céljából – történő utazásuk szükségességét;
- h) civil társadalmi szervezeteknek – beleértve csereprogramok keretében történő – képzés, szemináriumok, konferenciák céljából utazó képviselői;”.

Az e kategória szerinti díjmentességben való részesüléséhez a vízumkérelmezőknek olyan bizonyítékot kell bemutatniuk, amely igazolja, hogy a tagállamokban vagy az Azerbajdzsán Köztársaságban nyilvántartásba vett civil társadalmi szervezetek vagy nonprofit szervezetek tagjai – lásd a megállapodás 4. cikkét.

„i) nyugdíjasok; ”.

Az e kategória szerinti díjmentességben való részesüléséhez a kérelmezőknek olyan bizonyítékot kell bemutatniuk, amely igazolja, hogy nyugdíjasok. A díjmentesség nem indokolt olyan esetekben, amikor az utazás célja díjazással járó tevékenység.

„j) a 12 év alatti gyermekek;

k) újságírók és az őket szakmai minőségben kísérő technikai személyzet;”.

Az e kategória szerinti díjmentességben való részesüléséhez a vízumkérelmezőknek olyan bizonyítékot kell bemutatniuk, amely igazolja, hogy újságírói szakmai vagy média szervezetek tagjai – lásd a megállapodás 4. cikkét.

A tagállamok a vízumdíjat elengedik a személyek fent említett kategóriái esetében.

Ezenfelül, a Vízumkódex 16. cikkének (4) bekezdése szerint a személyek alábbi kategóriái is mentesülnek a vízumdíj alól:

- a tudományos kutatás céljával az Európai Unión belül utazó, harmadik országbeli kutatók, a 2005/761/EK európai parlamenti és tanácsi ajánlásban¹ meghatározottak szerint,
- a nonprofit szervezetek azon 25 éves vagy fiatalabb képviselői, akik nonprofit szervezetek által szervezett szemináriumokon, konferenciákon, sport-, kulturális vagy oktatási eseményeken vesznek részt.

A Vízumkódex 16. cikkének (6) bekezdése szerint:

„(6) egyedi esetekben a felszámítandó vízumdíj összege elengedhető vagy csökkenthető, ha ez az intézkedés kulturális, sporttal kapcsolatos, külpolitikai és fejlesztési politikai érdekeket vagy más alapvetően fontos közérdeket vagy humanitárius célokat szolgál.”

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2005/761/EK ajánlása (2005. szeptember 28.) a rövid távú tartózkodásra jogosító egységes vízumok kiadásának a Közösségbe tudományos kutatás céljával harmadik országokból érkező kutatók esetében történő megkönnyítéséről (EUHL L 289., 2005.11.3., 23. o.).

A Vízumkódex 16. cikkének (7) bekezdése szerint a vízumdíjat euróban, azon harmadik ország nemzeti pénznemében vagy az érintett harmadik országban általánosan használt pénznemben fogják felszámítani, ahol a kérelmet benyújtották, és nem téríthető vissza, kivéve az olyan eseteket, amikor a kérelem nem befogadható vagy ha a konzulátus nem illetékes.

Az olyan eltérések elkerülése érdekében, amelyek vízum-shoppinghoz vezethetnek, a tagállamok azerbajdzsáni diplomáciai, illetve konzuli képviselteinek törekedniük kell annak biztosítására, hogy hasonló vízumdíjat alkalmaznak minden azerbajdzsáni vízumkérelmező esetében, amennyiben a díjat külföldi pénznemben számítják fel.

Ehhez hasonlóan az Azerbajdzsán Köztársaság az állami díjakról szóló törvénye 17. cikkének (2) bekezdésével összhangban az Azerbajdzsán Köztársaság is elengedi a vízumdíjat a személyek alábbi kategóriái esetében:

- állami delegációk tagjai és tisztviselők,
- nemzetközi humanitárius szervezetek képviselői az Azerbajdzsán Köztársaságban,
- tanulmányokat folytató vagy állami programokon keresztül pedagógiai tevékenységekben részt vevő személyek,
- védelmi célokból utazó személyek.

Az uniós és az azerbajdzsáni kérelmezők elismervényt kapnak a megfizetett vízumdíjról.

A megállapodás 6. cikkének (3) bekezdése szerint:

„(3) Ha a tagállam vagy az Azerbajdzsán Köztársaság a vízumkiadás céljából külső szolgáltatóval folytat együttműködést, a külső szolgáltató szolgáltatási díjat számíthat fel. E díjnak arányban kell állnia a külső szolgáltató részéről feladatai ellátása során felmerült költségekkel, és összege nem haladhatja meg a 30 EUR-t. Az érintett tagállamoknak és az Azerbajdzsán Köztársaságnak lehetővé kell tennie, hogy konzulátusaikon minden kérelmező közvetlenül benyújthassa kérelmét.

Az Unió esetében, a külső szolgáltató a Vízumkódexnek megfelelően és az Azerbajdzsán Köztársaság jogszabályait maradéktalanul tiszteletben tartva végzi tevékenységét.

Az Azerbajdzsán Köztársaság esetében, a külső szolgáltató az azerbajdzsáni jogszabályoknak és az uniós tagállamok jogszabályainak megfelelően végzi tevékenységét.”

A külső szolgáltatókkal való együttműködés módozatai tekintetében, a Vízumkódex 43. cikke részletes információkat nyújt azok feladatait illetően.

2.1.2. A vízumkérelmek elbírálásának határideje

A megállapodás 7. cikke szerint:

- „(1) A tagállamok és az Azerbajdzsán Köztársaság diplomáciai és konzuli képviseletei a vízumkérelem és a vízum kiadásához szükséges okmányok kézhezvételétől számított 10 naptári napon belül döntenek a vízumkérelemről.
- (2) A vízumkérelemmel kapcsolatos döntés meghozatalának időtartama egyéni esetekben 30 naptári napra meghosszabbítható, különösen akkor, ha a kérelem további ellenőrzést tesz szükségessé.
- (3) A vízumkérelemmel kapcsolatos döntés meghozatalának időtartama sürgős esetekben 2 vagy annál kevesebb munkanapra csökkenthető.”

A vízumkérelemről főszabály szerint az elfogadhatónak ítélt vízumkérelem benyújtásának napjától számított 10 naptári napon belül döntenek.

Ez az időszak egyes esetekben 30 naptári napra meghosszabbítható, különösen amikor a kérelem további alapos vizsgálata szükséges, vagy képviselet esetében amikor a képviselt tagállam hatóságaival konzultálnak.

Mindezen határidők kezdete a kérelem hiánytalanságához kötött, vagyis a vízumkérelem és az igazoló dokumentumok kézhezvételének napjától indul.

Általános elvként a tagállamok olyan diplomáciai és konzuli képviseletei esetében, ahol időpont-egyeztetési rendszer van, az időpontkéréshez szükséges várakozási idő nem számít bele a feldolgozási időbe. E kérdésre, valamint a vízumkérelem benyújtásával kapcsolatos egyéb gyakorlati előírásokra a Vízumkódex 9. cikkében szereplő általános szabályok és az Azerbajdzsán Köztársaság migrációügyi szabályzata alkalmazandók.

A megállapodás 7. cikkének (4) bekezdése szerint:

„Amennyiben a kérelem benyújtásához személyes megjelenés szükséges, erre főszabály szerint az időpontkérés időpontjától számított két héten belül sort kell keríteni.”

„Igazoltan sürgős esetben (amikor a vízumkérelmező általa előre nem látható okból nem tudott volna korábban vízumot kérni) a konzulátus lehetővé teheti a kérelmezők számára, hogy időpontegyeztetés nélkül is benyújthassák kérelmüket, vagy részükre azonnal időpontot kell adni.”

A megállapodás 7. cikke (3) bekezdésének végrehajtására tekintettel a személyes megjelenés időpontjának kitűzésekor figyelembe kell venni a vízumkérelmező állítása szerinti esetleges sürgősséget. A vízumkérelemről szóló döntéshozatal idejének csökkentéséről a konzuli tisztviselő dönt.

2.1.3. Az ország elhagyása a személyazonosító okmányok elvesztése vagy ellopása esetén

A megállapodás 8. cikke szerint:

„Az Unió és az Azerbajdzsán Köztársaság azon állampolgárai, akik az Azerbajdzsán Köztársaság vagy a tagállamok területén történő tartózkodásuk alatt elveszítették személyazonosító okmányaikat, vagy akiktől ezen okmányokat ellopták, a tagállamok vagy az Azerbajdzsán Köztársaság diplomáciai vagy konzuli képviseletei által kiállított, határátlépésre jogosító érvényes személyazonosító okmánnyal vízum vagy egyéb engedély nélkül elhagyhatják az Azerbajdzsán Köztársaság vagy a tagállamok területét.”

Amennyiben a személyazonosító okmányt elvesztették vagy ellopták, úgy a vízumbirtokosok a diplomáciai vagy konzuli képviseletek által kiállított, határátlépésre jogosító érvényes személyazonosító okmánnyal elhagyhatják az Azerbajdzsán Köztársaság vagy a tagállamok területét. A fogadó állam hatóságai nem várhatnak el semmilyen további okmányt, engedélyt vagy formaságot a vízumbirtokostól vagy a konzuli képviselettől.

2.1.4. A vízum meghosszabbítása kivételes körülmények miatt

A megállapodás 9. cikke szerint:

„Az Unió azon polgárai és az Azerbajdzsán Köztársaság azon állampolgárai esetében, akik vis maior okokból kifolyólag nem tudják a vízumukban szereplő időn belül elhagyni az Azerbajdzsán Köztársaság vagy a tagállamok területét, – az Azerbajdzsán Köztársaság vagy a fogadó tagállam által alkalmazott jogszabályokkal összhangban, a tartózkodási helyük szerinti államba történő visszatérésükhöz szükséges időszakra – díjmentesen meghosszabbítják vízumuk érvényességét és/vagy az abban feltüntetett tartózkodási időt.”

Ami a vízum érvényességi idejének indokolt személyes indokok esetén történő meghosszabbítását illeti, ha a vízumbirtokos a vízumbélyegen megjelölt dátumig nem hagyhatja el a tagállam területét, a Vízumkódex 33. cikkének rendelkezései alkalmazandóak, amennyiben azok összeegyeztethetők a megállapodással. A megállapodás értelmében ugyanakkor a vízum vis maior vagy humanitárius okok miatti meghosszabbítása ingyenes.

Az Azerbajdzsán Köztársaság tekintetében a külföldieknek az Azerbajdzsán Köztársaságban való ideiglenes tartózkodásának meghosszabbítására vonatkozó kérdésekre a migrációügyi szabályzat alkalmazandó.

A külföldieknek az Azerbajdzsán Köztársaságban való ideiglenes tartózkodásának meghosszabbításáról szóló határozat olyan hivatalos dokumentum, amely felhatalmazza a külföldieket az Azerbajdzsán Köztársaságban való ideiglenes tartózkodásra.

Az Azerbajdzsán Köztársaságban meghosszabbított ideiglenes tartózkodással rendelkező külföldiek az állami határátkelőhelyeken keresztül útlevelük vagy egyéb határátlépési okmány és az ideiglenes tartózkodás meghosszabbításáról szóló határozat felmutatásával hagyhatják el az országot.

2.2. Az egyes vízumkérelmezői kategóriákra vonatkozó szabályok

2.2.1. Az utazás célját igazoló dokumentumok

A személyeknek a megállapodás 4. cikke (1) bekezdésében felsorolt kategóriáira nézve az utazás célja tekintetében kizárólag a feltüntetett igazoló dokumentumok megléte szükséges. Ahogy az a megállapodás 4. cikkének (3) bekezdésében is szerepel, nem szükséges az utazás céljára nézve más igazolás, meghívó vagy jogosultság.

Ez ugyanakkor nem jelent mentesülést a vízumkérelem benyújtása vagy – például a megélhetéshez szükséges anyagi fedezet meglétét – igazoló dokumentumok bemutatása céljából való személyes megjelenésre vonatkozó kötelezettség alól.

Ha egyedi esetekben kétség merül fel az utazás célját igazoló dokumentum hitelességét illetően, a Vízumkódex 21. cikkének (8) bekezdése és az Azerbajdzsán Köztársaság migrációügyi szabályzata alapján a vízumkérelmezőt be lehet hívni további elbeszélgetésre a nagykövetségre és/vagy konzulátusra, ahol a kérelmező a látogatás valós céljával vagy visszatérési szándékával kapcsolatosan kikérdezhető. Az ilyen egyedi esetekben a vízumkérelmező további dokumentumokat nyújthat be önkéntesen, illetve a konzuli tisztviselő kivételesen erre kérheti. Az említett gyakorlat azonban nem lehet szisztematikus és azt a vegyes bizottság szorosan nyomon követi.

Főszabály szerint a megállapodás 4. cikkének (1) bekezdése által előírt okmány eredeti példányát a vízumkérelemmel egyidejűleg kell benyújtani. Ugyanakkor a konzulátus az okmány faxmásolata alapján is megkezdheti a vízumkérelem feldolgozását. Mindazonáltal a konzulátus az első vízumkérelem esetén kérheti, és kétség esetén egyedi esetekben be is kéri az eredeti okmányt.

A személyeknek a megállapodás 4. cikkében nem említett kategóriáira, például a turistákra vonatkozóan továbbra is az általános szabályok alkalmazandók az utazás célját igazoló dokumentumokra nézve. Ugyanez vonatkozik a 18 év alatti gyermekek utazásához való szülői hozzájárulásra vonatkozó dokumentumokra.

Továbbra is a schengeni szabályok vagy a nemzeti jog vonatkozik a jelen megállapodás által nem szabályozott kérdésekre, így például az úti okmányok elismerésére és a visszatérés biztosítékaira, valamint a megélhetéshez szükséges anyagi fedezet bizonyítására.

A megállapodás 4. cikkének (1) bekezdése szerint:

„(1) Az Unió polgárainak és az Azerbajdzsán Köztársaság állampolgárainak alábbi kategóriái esetében a következő dokumentumok elegendőek a másik Fél területére történő utazás céljának igazolásához:

- a) olyan közeli hozzátartozók – házastársak, gyermekek (beleértve az örökbefogadottakat is), szülők (beleértve a gyámot is), nagyszülők és unokák – esetében, akik az Azerbajdzsán Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó uniós polgárokat, vagy az Azerbajdzsán Köztársaságnak a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó állampolgárait, illetve az állampolgárságuk szerinti tagállamban tartózkodó uniós polgárokat, vagy az Azerbajdzsán Köztársaságnak az Azerbajdzsán Köztársaság területén tartózkodó állampolgárait látogatják meg:
 - a fogadó személy írásbeli kérelme;”.

A meghívó személy aláírásának eredetiségét a lakóhely szerinti ország nemzeti jogszabályainak megfelelően az illetékes hatóságnak kell igazolnia. Az illetékes hatóságoknak érvényesíteniük kell a meghívót.

Ez a rendelkezés vonatkozik a diplomáciai és konzuli képviseleteken dolgozó alkalmazottak rokonaira is, akik a tagállamok vagy az Azerbajdzsán Köztársaság területére 90 napot meg nem haladó családi látogatás céljából utaznak, a jogszerű tartózkodás és a családi kötelék igazolásának szükségességét kivéve.

- „b) a 10. cikkben foglaltak sérelme nélkül, hivatalos küldöttségek tagjai, ideértve azok állandó tagjait is, akik a tagállamokhoz, az Unióhoz vagy az Azerbajdzsán Köztársasághoz címzett hivatalos meghívást követően hivatalos értekezleteken, konzultációkon, tárgyalásokon vagy csereprogramokban, valamint kormányközi szervezetek által az Azerbajdzsán Köztársaság vagy az egyik tagállam területén tartott eseményeken vesznek részt;
- valamely tagállam vagy az Azerbajdzsán Köztársaság illetékes hatósága, vagy az Unió egyik intézménye által kiállított levél annak megerősítésére, hogy a kérelmező a fenti eseményeken történő részvétel céljából a másik Fél területére utazó küldöttség tagja, illetve annak állandó tagja, valamint a hivatalos meghívó másolata;”.

Az illetékes hatóság által kibocsátott levélben fel kell tüntetni a vízumkérelmező nevét, ami megerősíti, hogy az adott személy a hivatalos értekezlet céljából a másik fél területére utazó küldöttség tagja. A vízumkérelmező nevét nem kell feltüntetni az értekezleten való részvételre szóló hivatalos meghívóban, de ez lehet a helyzet, ha a hivatalos meghívót egy adott személynek címezték.

Ez a rendelkezés a hivatalos küldöttség minden tagjára vonatkozik, függetlenül a birtokukban lévő útlevelek típusától (szolgálati vagy magánútlevelek).

„c) üzletemberek és üzleti szervezetek képviselői esetében:

- a fogadó jogi személy vagy vállalkozás, illetve a jogi személy vagy vállalkozás szervezete, irodája vagy kirendeltsége, az Azerbajdzsán Köztársaság vagy a tagállamok állami vagy helyi hatóságai, vagy az Azerbajdzsán Köztársaság, illetve az egyik tagállam területén rendezett kereskedelmi és ipari kiállítás, konferencia és tudományos tanácskozás szervezőbizottsága általi írásbeli kérelem, az illetékes hatóságok nemzeti jogszabályok szerinti hozzájárulásával;”.

A fentiekén túl a nemzeti cégnyilvántartás a vállalkozói szövetségek létét megerősítő dokumentumot ad ki.

„d) az Azerbajdzsán Köztársaság és a tagállamok közötti, a tagállamokban vagy az Azerbajdzsán Köztársaságban nyilvántartásba vett nemzetközi teher- és személyszállító járművek vezetői esetében:

- az Azerbajdzsán Köztársaság vagy a tagállamok nemzetközi közúti közlekedést biztosító fuvarozóinak nemzeti vállalata vagy szövetsége (szakszervezete) általi írásbeli kérelem az utazások céljának, útvonalának, időtartamának és gyakoriságának feltüntetésével;”.

Az írásbeli kérelem kibocsátására illetékes szövetség a járművezető származási országának nemzeti szövetsége. Az írásbeli kérelmeket a tagállamok nemzeti szövetségeinek regionális vagy egyéb fióktelepei is kibocsáthatják.

„e) tanulmányok vagy képzés céljából – beleértve csereprogramok, valamint egyéb iskolával kapcsolatos tevékenységek keretében – utazó tanulók, diákok, posztgraduális hallgatók és kísérőtanárok esetében:

- – írásbeli kérelem, a fogadó egyetemre, akadémiára, intézménybe, főiskolára vagy iskolába történő beiratkozás igazolása, diákigazolványok vagy az elvégzendő kurzusok igazolása;”.

Diákigazolványt csak akkor fogadnak el az utazás célját igazoló dokumentumként, ha azt az a fogadó egyetem, főiskola vagy iskola állította ki, ahol a tanulmányokra vagy oktatási képzésre sor fog kerülni.

„f) tudományos, egyetemi, kulturális és művészeti tevékenységekben – beleértve az egyetemi és egyéb csereprogramokat is – részt vevő személyek esetében:

- a fogadó szervezet írásbeli kérelme az említett tevékenységeken történő részvétel céljából;

g) újságírók és az őket szakmai minőségben kísérő technikai személyzet esetében:

- szakmai szervezet vagy a kérelmező munkáltatója által kiállított igazolás vagy egyéb dokumentum, amely igazolja, hogy az érintett személy szakképzett újságíró és tartalmazza, hogy az utazás célja újságírói tevékenység végrehajtása, vagy amely igazolja, hogy az érintett személy az újságírót szakmai minőségben kísérő technikai személyzet tagja;”.

A szabadúszó újságírók és asszisztenseik nem tartoznak ebbe a kategóriába.

Be kell nyújtani a szakmai újságírói szervezet vagy a vízumkérelmező munkáltatója által annak igazolására kiadott tanúsítványt vagy egyéb dokumentumot, hogy a vízumkérelmező hivatásos újságíró vagy újságírót *szakmai minőségben kísérő személy*, valamint arról, hogy az utazás célja újságírói tevékenység folytatása, illetve ilyen tevékenységhez való segítségnyújtás.

„h) nemzetközi sportesemények résztvevői és az őket szakmai minőségben kísérő személyek esetében:

- a fogadó szervezet, az illetékes hatóságok, a tagállamok illetve az Azerbajdzsán Köztársaság nemzeti sportszövetségei, vagy az Azerbajdzsán Köztársaság Nemzeti Olimpiai Bizottsága, illetve a tagállamok Nemzeti Olimpiai Bizottságai általi írásbeli kérelem;”.

A nemzetközi sportesemények esetében a kísérő személyek az érintett sportolókat szakmai minőségben kísérő személyekre korlátozódik: edzők, masszőrök, menedzserek, orvosi stáb és a sportklub vezetője. A szurkolók tehát nem számítanak kísérő személyeknek.

„i) testvérvárosok által szervezett hivatalos csereprogramok résztvevői esetében:

- a városok közigazgatási vezetőjének/polgármesterének írásbeli kérelme;”.

A város vagy más település önkormányzati vezetője/polgármestere, aki az írásbeli kérelem kibocsátására jogosult, a csereprogram helyszínét biztosító fogadó város vagy település önkormányzati vezetője/polgármestere. Ez a kategória csak a hivatalos csereprogramot fedi le.

„j) orvosi indokokból utazó személyek és szükség esetén az őket kísérő személyek esetében:

- az egészségügyi intézmény hivatalos dokumentuma, amely megerősíti az adott intézményben való egészségügyi ellátás szükségességét és a kísérő személyek szükségességét, valamint az egészségügyi ellátás kifizetéséhez szükséges anyagi fedezet igazolása;”.

Be kell nyújtani az egészségügyi intézmény hivatalos dokumentumát, amely megerősíti a három elemet (az adott intézményben való egészségügyi ellátás szükségessége és a kísérő személyek szükségessége, valamint az egészségügyi ellátás kifizetéséhez szükséges anyagi fedezet, pl. az előlegfizetés igazolása).

„k) a tagállamok vagy az Azerbajdzsán Köztársaság területén tartott nemzetközi kiállításokon, konferenciákon, tudományos tanácskozásokon, szemináriumokon vagy más hasonló eseményeken részt vevő szabad foglalkozásúak esetében:

- a fogadó szervezet írásbeli kérelme, amely megerősíti az érintett személynek az eseményen való részvételét;

l) civil társadalmi szervezeteknek – beleértve csereprogramok keretében történő – képzés, szemináriumok, konferenciák céljából utazó képviselői esetében:

- a fogadó szervezet írásbeli kérelme, annak igazolása, hogy a személy a civil társadalmi szervezetet képviseli, valamint a nemzeti jogszabályokkal összhangban valamely hatóság által kiállított, az említett szervezet megfelelő nyilvántartásba vételét igazoló tanúsítvány;”.

Be kell mutatni egy, a civil társadalmi szervezettől származó dokumentumot, amely megerősíti, hogy a vízumkérelmező e szervezetet képviseli.

A megállapodás nem terjed ki a civil társadalmi szervezetek egyes tagjaira.

„m) temetésre utazó hozzátartozók esetében:

- a halál tényét megerősítő hivatalos dokumentum, valamint a kérelmező és az elhunyt közötti családi, illetve egyéb kapcsolat igazolása;

n) katonai és polgári temetőket látogató személyek esetében:

- a sírhely létezését és megőrzését, valamint a kérelmező és az elhunyt közötti családi, illetve egyéb kapcsolatot megerősítő hivatalos dokumentum.”

A megállapodás nem határozza meg, hogy a fenti hivatalos dokumentumot mely hatóságoknak kell kibocsátani: azon országnak, ahol a sírhely található vagy a sírhelyet látogatni szándékozó személy tartózkodási helye szerinti országnak. Elfogadható, hogy valamelyik ország illetékes hatósága kiadhat ilyen hivatalos dokumentumot.

A sírhely létezését és megőrzését, valamint a vízumkérelmező és az elhunyt közötti családi, illetve egyéb kapcsolatot megerősítő hivatalos dokumentumot be kell mutatni.

A megállapodás nem teremt új felelősségi szabályokat az írásbeli kérelmeket kibocsátó természetes vagy jogi személyek vonatkozásában. A vonatkozó kérelmek hamis kibocsátásának eseteire a vonatkozó uniós és/vagy nemzeti jog alkalmazandó.

2.2.2. Többszöri beutazásra jogosító vízum kiadása

Abban az esetben, ha a vízumkérelmezőnek gyakran kell a tagállamok vagy az Azerbajdzsán Köztársaság területére utaznia, több tartózkodásra lehet rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokat kibocsátani, feltéve, hogy e látogatások teljes időtartama nem haladja meg a 90 napot egy 180 napos időszakon belül.

A megállapodás 5. cikke szerint:

„(1) A tagállamok és az Azerbajdzsán Köztársaság diplomáciai és konzuli képviselői 5 évig érvényes, többszöri belépésre jogosító vízumot adnak ki a polgárok alábbi kategóriái részére:

- a) házastársak, 21. életévüket még be nem töltött vagy eltartott gyermekek (beleértve az örökbefogadottakat is) és szülők (beleértve a gyámot is), akik az Azerbajdzsán Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó uniós polgárokat, vagy az Azerbajdzsán Köztársaságnak a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó állampolgárait, illetve az állampolgárságuk szerinti tagállamban tartózkodó uniós polgárokat, vagy az Azerbajdzsán Köztársaság Azerbajdzsán területén tartózkodó állampolgárait látogatják meg;

- b) hivatalos delegációk azon állandó tagjai, akik a tagállamokhoz, az Unióhoz vagy az Azerbajdzsán Köztársasághoz címzett hivatalos meghívást követően várhatóan rendszeresen részt vesznek értekezleteken, konzultációkon, tárgyalásokon vagy csereprogramokban, valamint kormányközi szervezetek által az Azerbajdzsán Köztársaság vagy az egyik tagállam területén tartott eseményeken;

Az első mondatban foglaltaktól eltérve, amennyiben a gyakori vagy rendszeres utazás igénye vagy szándéka nyilvánvalóan rövidebb időre korlátozódik, a többszöri belépésre jogosító vízum érvényességi idejét erre az időtartamra kell korlátozni, különösen akkor, ha:

- az a) pontban említett személyek esetében az Azerbajdzsán Köztársaságnak az egyik tagállamban jogszerűen tartózkodó állampolgárai, illetve az Azerbajdzsán Köztársaságban jogszerűen tartózkodó uniós polgárok tartózkodási engedélye érvényességének időtartama;
- a b) pontban említett személyek esetében a hivatalos küldöttségben való állandó tagságuk időtartama,

öt évnél rövidebb.”

Figyelembe véve az említett személykategóriák szakmai státuszát, illetve a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó azerbajdzsáni állampolgárhoz, vagy az Azerbajdzsán Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó uniós polgárhoz vagy az állampolgársága szerinti tagállamban tartózkodó uniós polgárhoz fűződő családi kapcsolatát, indokolt, hogy öt évig érvényes, többszöri beutazásra jogosító, illetve feladataik ellátásához és hivatali idejük érvényességének időtartamára korlátozott vízumot adjanak ki, amennyiben az kevesebb mint öt év.

A megállapodás 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja alá tartozó személyeknek bizonyítékot kell szolgáltatniuk a fogadó személy jogszerű tartózkodásáról.

A megállapodás 5. cikk (1) bekezdésének b) pontja alá tartozó személyeknek igazolniuk kell szakmai státuszuk és megbízatásuk időtartamát.

Ez a rendelkezés nem vonatkozik a megállapodás 5. cikke (1) bekezdésének b) pontja alá tartozó személyekre, ha a megállapodás értelmében mentesek a vízumkötelezettség alól, azaz diplomata-útlevelel birtokosai.

Olyan esetekben, amikor a gyakori vagy rendszeres utazás szükségessége vagy szándéka nyilvánvalóan rövidebb időtartamra korlátozódik, a többszöri beutazásra jogosító vízum érvényességét ezen időtartamra korlátozzák.

„(2) A tagállamok és az Azerbajdzsán Köztársaság diplomáciai és konzuli képviseletei legfeljebb egy évig érvényes, többszöri belépésre jogosító vízumot állítanak ki a polgárok alábbi kategóriái részére, feltéve, hogy a megelőző egy évben legalább egy vízumot szereztek és azt a meglátogatott államba történő beutazásra, illetve ott-tartózkodásra vonatkozó jogszabályokkal összhangban használták fel:

- a) tanulmányok vagy képzés céljából – beleértve csereprogramok keretében történő utazást is – rendszeresen utazó diákok és posztgraduális hallgatók;
- b) újságírók és az őket szakmai minőségben kísérő technikai személyzet;
- c) testvérvárosok által szervezett hivatalos csereprogramok résztvevői;
- d) az Azerbajdzsán Köztársaság és a tagállamok közötti, a tagállamokban vagy az Azerbajdzsán Köztársaságban nyilvántartásba vett nemzetközi teher- és személyszállító járművek vezetői;
- e) orvosi indokokból rendszeresen utazó személyek és szükség esetén az őket kísérő személyek;
- f) nemzetközi kiállításokon, konferenciákon, tudományos tanácskozásokon, szemináriumokon vagy egyéb hasonló eseményeken résztvevő, az Azerbajdzsán Köztársaságba vagy a tagállamokba rendszeresen utazó szabad foglalkozásúak;

- g) a civil társadalom szervezeteinek képzés, szemináriumokon, konferenciákon történő részvétel céljából – beleértve a csereprogramok keretében történő utazást – az Azerbajdzsán Köztársaságba vagy a tagállamokba rendszeresen utazó képviselői;
- h) tudományos, kulturális és művészeti tevékenységek – beleértve egyetemi és egyéb csereprogramokat is – résztvevői, akik rendszeresen utaznak az Azerbajdzsán Köztársaságba vagy a tagállamokba;
- i) nemzetközi sportesemények résztvevői és az őket szakmai minőségben kísérő személyek;
- j) hivatalos delegációk azon tagjai, akik a tagállamhoz, az Unióhoz vagy az Azerbajdzsán Köztársasághoz címzett hivatalos meghívást követően rendszeresen részt vesznek értekezleteken, konzultációkon, tárgyalásokon vagy csereprogramokban, valamint az Azerbajdzsán Köztársaság vagy az egyik tagállam területén kormányközi szervezetek által tartott eseményeken;
- k) üzletemberek vagy üzleti szervezetek képviselői, akik rendszeresen utaznak az Azerbajdzsán Köztársaságba vagy a tagállamokba.

Az első mondatban foglaltaktól eltérve, amennyiben a gyakori vagy rendszeres utazás igénye vagy szándéka nyilvánvalóan rövidebb időre korlátozódik, a többszöri belépésre jogosító vízum érvényességi idejét erre az időtartamra kell korlátozni.”

Elvileg az egy évig érvényes többszöri beutazásra jogosító vízumokat akkor adják ki vízumkérelmezők fent említett kategóriái számára, ha az előző évben (12 hónapban) a vízumkérelmező legalább egy vízumot szerzett és a meglátogatott tagállam(ok) területére való belépésre és az ott tartózkodásra vonatkozó jogszabályaival összhangban használta azt (például nem tartózkodott a megengedett időtartamot meghaladóan), és ha indokolt a többszöri beutazásra jogosító vízum igénylése.

Olyan esetekben, amikor nem indokolt az egy évig érvényes vízum kibocsátása, például ha a csereprogram időtartama egy évnél rövidebb vagy ha az érintett személynek nem kell egy teljes évig utaznia, a vízum érvényessége egy évnél rövidebb lesz, feltéve, hogy a vízum kiadásának további követelményei teljesülnek.

„(3) A tagállamok és az Azerbajdzsán Köztársaság diplomáciai és konzuli képviseletei legalább kettő és legfeljebb öt évig érvényes többszöri belépésre jogosító vízumot adnak ki a személyek e cikk (2) bekezdésében említett kategóriái részére, feltéve, hogy azok a megelőző két évben a meglátogatott államba történő beutazásra, illetve ott-tartózkodásra vonatkozó jogszabályokkal összhangban használták fel az egyéves időtartamú, többszöri belépésre jogosító vízumot, kivéve, ha a gyakori vagy rendszeres utazás igénye vagy szándéka nyilvánvalóan rövidebb időre korlátozódik, amely utóbbi esetben a többszöri belépésre jogosító vízum érvényességi idejét erre az időtartamra kell korlátozni.

(4) Az e cikk (1)–(3) bekezdésében említett személyeknek a tagállamok vagy az Azerbajdzsán Köztársaság területén történő tartózkodásának teljes időtartama nem haladhatja meg 180 napos időszakonként a 90 napot.”

A vízumkérelmezőknek a megállapodás 5. cikke (2) bekezdésében említett kategóriái számára legalább kettő és legfeljebb öt évig érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízumot adnak ki, feltéve, hogy az érintett személyek a megelőző két évben (24 hónapban) a meglátogatott tagállam(ok) területére történő beutazásra, illetve az ott tartózkodásra vonatkozó jogszabályokkal összhangban használták fel a két egyéves időtartamú, többszöri beutazásra jogosító vízumot, és a többszöri beutazásra jogosító vízum kérelmének okai még mindig fennállnak. Meg kell jegyezni, hogy legalább kettő és legfeljebb öt évig érvényes vízumot csak akkor fogják kibocsátani, ha a vízumkérelmező két, legalább egy évig érvényes vízum birtokosa volt a megelőző két évben, és ezeket a vízumokat az adott személy a meglátogatott tagállam(ok) területére történő belépésre, illetve az ott tartózkodásra vonatkozó jogszabályokkal összhangban használta fel. A tagállamok diplomáciai és konzuli képviselői minden egyes vízumkérelem értékelése alapján döntenek e vízumok érvényességi idejéről (legalább kettő és legfeljebb öt év).

Nem áll fenn kötelezettség a többszöri beutazásra jogosító vízum kiadására, ha a vízumkérelmező nem használta ki az előzőleg kiadott vízumot.

2.2.3. A diplomata-útlevelek birtokosai

A megállapodás 10. cikke szerint:

„(1) Az Unió azon polgárai és az Azerbajdzsán Köztársaság azon állampolgárai, akik érvényes diplomata-útlevéllel rendelkeznek, vízum nélkül léphetnek be, hagyhatják el vagy utazhatnak át az Azerbajdzsán Köztársaság vagy a tagállamok területén.

- (2) Az e cikk (1) bekezdésében említett személyek 180 napos időszakonként 90 napot meg nem haladó ideig tartózkodhatnak az Azerbajdzsán Köztársaság vagy a tagállamok területén.”

A diplomaták tagállamokba történő kiküldetésére vonatkozó eljárásokat a megállapodás nem szabályozza. A szokásos akkreditációs eljárás alkalmazandó.

III. EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ÚTI OKMÁNYOKKAL KAPCSOLATBAN

A megállapodáshoz csatolt együttes nyilatkozatban a felek megállapodnak abban, hogy a vegyes bizottságnak értékelnie kell, hogy az érintett úti okmányok biztonságának szintje milyen hatással van a megállapodás működésére. E célból a felek megállapodtak abban, hogy rendszeresen tájékoztatják egymást az úti okmányok számának indokolatlan mértékű növekedésének elkerülése, az úti okmányok biztonsága technikai tényezőinek fejlesztése, valamint az úti okmányok kiadásának testre szabása érdekében tett intézkedésekről.

IV. STATISZTIKA

Annak érdekében, hogy a vegyes bizottság hatékonyan nyomon tudja követni a megállapodás végrehajtását, a tagállamok diplomáciai és konzuli képviselői hat havonta kötelesek statisztikát küldeni a Bizottságnak, különösen – amennyiben lehetséges és havi bontásban – a következőkről:

- az elutasított vízumkérelmek száma;
- a kiadott, többszöri beutazásra jogosító vízumok száma;
- a kiadott, többszöri beutazásra jogosító vízumok érvényességének időtartama,
- a díjmentesen kiadott vízumok száma.
